

**7 november
2014**

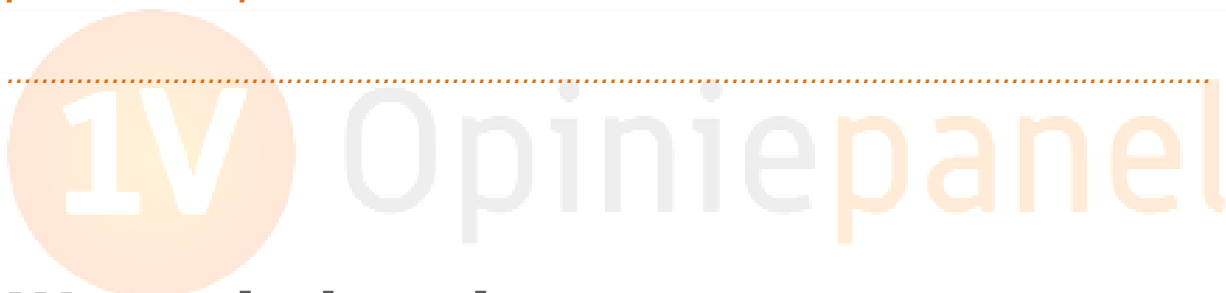
1V **Opiniepanel**

Onderzoek:

'Wapenindustrie'

Over het EenVandaag Opiniepanel

Het EenVandaag Opiniepanel bestaat uit ruim 30.000 mensen. Zij beantwoorden vragenlijsten op basis van een online onderzoek. De uitslag van de peilingen onder het EenVandaag Opiniepanel zijn na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2012. Panelleden krijgen ongeveer één keer per week een uitnodiging om aan een peiling mee te doen. Op de meeste onderzoeken respondeert 60 tot 70 procent van de panelleden.

Wapenindustrie

7 november 2014

Over dit onderzoek

Aan het onderzoek deden 23.019 leden van het EenVandaag Opiniepanel mee, waarvan 9.214 deelnemer zijn van het ABP. Het onderzoek vond plaats van 4 tot en met 7 november 2014. Het onderzoek is na weging representatief voor zes variabelen.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met redacteur / onderzoeker Joeri Veen:
joeri.veen@eenvandaag.nl

Samenvatting

“ABP moet stoppen met investeren in kernwapens”

Pensioenfonds ABP investeert nog steeds in de kernwapenindustrie, blijkt uit vandaag gepubliceerd onderzoek van PAX. Begin dit jaar beloofde het grootste pensioenfonds van Nederland dit type investeringen te heroverwegen. Dat heeft nog nauwelijks tot vermindering geleid. Een peiling van het EenVandaag Opiniepanel onder ruim 9.000 ABP deelnemers maakt duidelijk dat twee op de drie (65%) problemen heeft met dit investeringsbeleid.

Zeven op de tien (71%) van de ABP cliënten vinden dat pensioenfondsen in principe niet in de kernwapenindustrie zouden moeten investeren. Deelnemers wijzen erop dat ze verplicht zijn aan het fonds deel te nemen en het dan moeilijk te verkroppen vinden dat hun uitgesteld loon in (onderdelen voor) kernwapens wordt belegd. Een vierde (25%) vindt dat echter niet belangrijk: velen van deze groep vinden dat de primaire verantwoordelijkheid van het fonds rendement behalen is zodat de pensioenen op niveau kunnen blijven. Zes op de tien (62%) vinden dat het ABP haar deelnemers vooraf om toestemming zou moeten vragen om investeringen te doen in bedrijven die (onderdelen van) kernwapens maken.

Nederland in top 10 landen met de grootste wapenhandel

Het EenVandaag Opiniepanel deed ook onderzoek naar de opinie over Nederlandse wapenhandel onder 23.019 deelnemers. Nederland behoort volgens het Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI) in de afgelopen tien jaar tot de top 10 landen wereldwijd wat betreft wapenhandel. Ze staan in die top samen met staten als de VS, Rusland, Duitsland, Frankrijk en China. De meerderheid (62%) heeft geen problemen met het handelen in wapens, mits Nederlandse bedrijven zich aan de internationale wetten en verdragen houden. Toch heeft de helft (46%) problemen met de Nederlandse plek in de top 10 wapenhandelende landen.

Nucleaire wapens gaan een grens over

Panelleden maken een helder onderscheid welk type wapenhandel ze toelaatbaar vinden. Het ontwikkelen, produceren of verhandelen van drones (73%), uitrusting voor militairen (85%), militaire voertuigen (81%) en conventionele wapens (60%) wordt door de

meerderheid toelaatbaar geacht. Maar activiteiten binnen de kernwapenindustrie gaat deelnemers te ver: slechts 12% vindt dit nog toelaatbaar. Voor biologische en chemische wapenhandel is nog minder steun (8%) echter is dat type wapenindustrie in tegenstelling tot kernwapenindustrie illegaal volgens internationale verdragen.

Wapenindustrie

(volledige panel)

N = 24.019

Informatie voor deelnemers

Welkom bij het onderzoek over wapenhandel. Veel Nederlandse bedrijven maken en verhandelen wapens, of onderdelen ervan. Pensioenfondsen en grote banken en verzekeraars investeren in bedrijven die (onderdelen voor) wapens maken. Heeft u daar problemen mee, of vindt u dat geen probleem zolang bedrijven zich aan de wet houden?

Nederland behoort volgens het Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI) in de afgelopen tien jaar tot de top 10 landen wereldwijd wat betreft wapenhandel. Ze staan in die top samen met staten als de VS, Rusland, Duitsland, Frankrijk en China. In ons land verhandelt men wapens en vele (onderdelen van) Nederlandse bedrijven zijn actief in het ontwikkelen van wapentechnologie. Het verminderen van de deelname aan de wapenindustrie zou ons land economische schade toebrengen.

Heeft u er wel of geen problemen mee dat Nederland tot de top 10 landen met de grootste wapenhandel behoort?

Daar heb ik wel problemen mee	46%
Daar heb ik geen problemen mee	47%
Weet niet / geen mening	7%

Geef aan of u het met de volgende stelling eens of oneens bent:

"Nederland moet minder actief zijn in de wapenindustrie, zelfs als dat economische schade berokkent."

Mee eens	44%
Mee oneens	46%
Weet niet / geen mening	10%

Geef aan of u het met de volgende stelling eens of oneens bent:

"Zolang Nederland(se bedrijven) zich houden aan internationale wetten en verdragen met betrekking tot wapenhandel heb ik er geen probleem mee dat er wordt gehandeld in wapens."

Mee eens	62%
Mee oneens	34%
Weet niet / geen mening	4%

Het afgelopen jaar zijn er diverse internationale crises waar Nederland mee te maken heeft: de opmars van IS in het Midden-Oosten, de oorlog in Oost-Oekraïne, de burgeroorlog in Syrië. Heeft dit invloed gehad op uw denken over wapens en wapenhandel?

Door de crisis...

ben ik veel positiever gaan denken over wapens en wapenhandel	6%
ben ik een beetje positiever gaan denken over wapens en wapenhandel	7%
ben ik een beetje negatiever gaan denken over wapens en wapenhandel	10%
ben ik een veel negatiever gaan denken over wapens en wapenhandel	13%
De crises hebben geen invloed op mijn standpunt over wapens en wapenhandel	58%
Weet niet / geen mening	6%

In hoeverre vindt u het in Nederland ontwikkelen, produceren of verhandelen van onderstaande militaire middelen toelaatbaar?

Het gaat hierbij om het principe, niet om wat na al wel of niet wettelijk is toegestaan. Onder 'conventionele wapens' vallen bommen, raketten en andere explosieve middelen die niet biologisch, chemisch, nucleair of radiologisch zijn. Met 'militaire voertuigen' bedoelen wij onder andere tanks, pantservoertuigen, marineschepen, vliegtuigen en helikopters.

	Toelaatbaar	Niet toelaatbaar	Weet niet
Drones (of onderdelen daarvoor)	73%	17%	10%
Uitrusting voor militairen	85%	10%	5%
Militaire voertuigen (of onderdelen daarvoor)	81%	14%	5%
Conventionele wapens (of onderdelen daarvoor)	60%	29%	11%
Biologische of chemische wapens (of onderdelen daarvoor)	8%	86%	6%
Nucleaire wapens (of onderdelen daarvoor)	11%	83%	7%

Het Kabinet Rutte 2 heeft officieel besloten het gevechtstoestel Joint Strike Fighter (JSF) aan te schaffen als opvolger van de verouderde F16's. Vooralsnog gaat het om 37 stuks per 2017, waarvoor 4,5 miljard is ingeboekt door Defensie

Vindt u de aanschaf van de JSF een goede of een slechte keuze van het kabinet?

Dat vind ik een goede keuze	28%
Dat vind ik een slechte keuze	55%
Weet ik niet / geen mening	17%

Vragen aan deelnemers van het ABP

(N = 9.214)

Uit onderzoek blijkt dat enkele organisaties investeren in bedrijven die (onderdelen voor) kernwapens maken. Het Algemeen Burger Pensioenfonds (ABP) is één van die organisaties.

Wist u als deelnemer aan het Algemeen Burger Pensioenfonds (ABP) dat uw fonds in deze bedrijven investeert?

Ja	37%
Nee	62%
Zeg ik liever niet	1%

Het is al langer bekend dat enkele organisaties investeren in bedrijven die (onderdelen voor) kernwapens maken. Vorig jaar kondigde het ABP aan hun investeringen in dat soort bedrijven te heroverwegen. Uit nieuw onderzoek blijkt dat het ABP dit type investeringen van 1,2 miljard dollar slechts tot 1,1 miljard dollar heeft teruggebracht; de heroverweging heeft dus nog niet tot een aanzienlijke reductie geleid.

Heeft u er wel of geen problemen mee dat het ABP (nog steeds) investeert in bedrijven die (onderdelen voor) kernwapens maken?

Daar heb ik wel problemen mee	65%
Daar heb ik geen problemen mee	26%
Weet niet / geen mening	9%

Hoe belangrijk of onbelangrijk vindt u het dat een pensioenfonds alléén investeert in bedrijven die niets met kernwapens te maken hebben?

Heel erg belangrijk	44%
Redelijk belangrijk	27%
Niet erg belangrijk	15%
Helemaal niet belangrijk	10%
Weet niet / geen mening	4%

Geef aan of u het met de volgende stelling eens of oneens bent:

"Het ABP zou haar cliënten vooraf om toestemming moeten vragen om investeringen te doen in bedrijven die (onderdelen van) kernwapens maken."

Mee eens	62%
Mee oneens	30%
Weet niet / geen mening	8%

